

18.11.2022

Група №33

Урок №31

Тема уроку: Життєпис **Олеся Гончара**. Мрія і дійсність у новелі «**Модри Камень**». Романтична ідея кохання, що перемагає смерть. Образи українського бійця й словачки Терези.

ТЛ: новела (*поглиблено*).

Мета уроку: (формування компетентності): предметні:

літературознавчу: уміння розпізнавати й аналізувати новелістичний твір; *пошуково-дослідницьку:* визначення проблематики «Модри Камень»; пояснення глибокого психологізму новели, особливості її композиції; *ключові:* *уміння вчитися:* формування образного мислення, уміння сприймати художній текст у його єдності з життям; *комунікативну:* визначення частин новели, що справили найбільше враження, уміння пояснювати свій вибір; *інформаційну:* уміння знаходити потрібну інформацію та презентувати її; *загальнокультурну:* сприяти усвідомленню учнями філософської сутності кохання людини, вихованню в них прагнення зберегти своє єство, свої найкращі почуття.

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте ст. 178- у базовому підручнику: Українська література

(рівень стандарту): підручник для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти/

Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2019. – 256 с

1. Слово вчителя

Продовжуючи традиції Коцюбинського, Стефаника, Васильчин-ка, Олесь Терентійович створив цілий архіпелаг малих форм, і серед них такі шедеври, як «Кресафт», «Ніч мужності», «Ілонка», «Геній в обмотках», «Модри Камень» та інші.

У цих новелах Гончар оспівував чистоту в людських стосунках, з позицій гуманізму підходив до неординарних особливостей, характери яких інколи не вписувалися в рамки стереотипів. Він співав гімн всепереможному почуттю любові, тій високій духовній пристрасті, для якої немає перепон.

2. Бесіда з учнями:

- * Що значить назва «Модри Камень»? («Модри» — голубий)
- * Яка особливість розповіді у новелі? (Розмова ведеться від першої особи. Уявний діалог героя з красунею Терезою не має чітких контурів, бо не можна воскресити його в пам'яті)

- * Тереза. Зараз ми маємо час. Зараз я доскажу вам усе недоказане тоді. Слухайте те ж! Чуєте, як луцять зелені спини гір, гріючись на сонці? А небо над нами, весняне й високе, гуде від відру, мов блакитний дзвін!.. Слухайте ж!
- * Зачитати уривок з новели на підтвердження цієї думки. Читання в особах.
- * Я. Нікуди тепер ми не будемо спішити, як тоді взимку. Тоді ми майже ні про що не встигли поговорити. Лютий вітер, шугаючи в скелях, заважав нам.
- * У чому ж символічний зміст цього уривка?.. (Автор зобразив трагічно обірване війною почуття між радянським солдатом та іноземною дівчиною — словачкою. Несподіване кохання до красуні Терези прийшло всупереч війні. Не закріпилося воно в реальному житті, бо дівчина загинула від рук поліція)
- * Яка головна думка новели? (Сила кохання, нездоланна любов сильніша за смерть)
- * «... Єдиний погляд, єдина ява у великій драмі війни». Як розумієте ці рядки?

Літературний диктант

1. На запитання матері, кого Тереза виглядає, дочка відповідає: «Мамцю моя! Пан Бог видить, ... (кого я виглядаю!)».
2. Коли солдат попросився в хату, там порадилися, а тоді задзвеніло об шибку: «мамо то... (руські!)».

3. Мати каже, що траур вони носять по їхньому Франціше, а дочка — по... (чесько-словенській республіці).
4. Передаючи відомості про те, що робиться у ворожому тилу, змінюючи в горах стоянки, солдати завдали собі найприкрішого — пошкодили... (рацію).
5. Ілля, вслухаючись у співучу словацьку мову, вигукує вражений, що вони... (вдома, бо він все розуміє).
6. Мати просить винести те «радіо», бо воно... (забрало Францішка).
7. Руки Терези, коли вона віддирала закривавлені бинти, були вправні і сповнені ніжного тепла, тому... (зовсім не боліло).
8. Модри Камень — це по карті, а бійці називають місто «Мудрий Камень», бо... (довго не можуть його взяти).
9. Провівши солдата, Тереза на прощання обіцяє, що... (буде ждати).
10. Коли оповідач повернувся в уже наш Модри Камень, то побачив, що на подвір'ї було тільки... (чорне згарище).
11. Коли поліцаї, що прийшли вранці, знайшли закривавлені бинти і гнали Терезу, вона весь час... (оглядалася на Руське).
12. Рідні гори уже не в снігу, а зацвітають першим цвітом весни, що по-їхньому зветься... (небовий ключ).
13. У своїй уяві автор розмовляє з Терезою, і вона відповідає, як це гарно, що вони... (будуть завжди разом).

Підсумки уроку:

- * Що уособлюють образи твору? (Чисті почуття, глибокі переконання)

* Чим є несміливе і нерозквітле кохання? (Як засудження війни, бо немає нічого страшнішого за вбите прекрасне людське почуття)

* Що допомогли вам зрозуміти Олесь Гончар і його герої? («Саме в людяності людини, в її мужності, здатності полягає вища духовність, що становить істинний смисл життя людей на планеті», — роздумує Олесь Гончар у статті «Жити за законами правди»)